

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Resumé

Předklášteří (Bez. Brno-venkov), „Porta coeli“. Neuzeit. Kloster. Rettungsgrabung.

PŘEROV (okr. Přerov)

Sokolovská ulice. Raný středověk. Ojedinelé nálezy. Povrchový sběr.

Při povrchovém průzkumu hromad výtěžené hlíny v ulici Sokolovská se podařilo na podzim 2003 shromáždit nepočetný soubor raně středověké keramiky (mladší doba hradištní). Kulturní vrstva však v samotném výkopu nebyla zaznamenána.

Zdeněk Schenk, FF MU Brno

Resumé

Přerov (Bez. Přerov), Sokolovská Str. Frühmittelalter. Siedlung. Einzelfunde.

PŘÍBRAM (okr. Brno-venkov)

Východní okraj obce. Raný a vrcholný středověk. Druhotné uložení. Povrchový průzkum.

Na plochem temeni táhlého, k východu klesajícího návrší 100-300 V obce jsme při sběru dne 7. 2. 2004 našli několik středověkých artefaktů (ZM 1:25 000, mapa 24-332 Mohelno, 416 mm od Z s.č., 5 mm od S s.č. Nadmořská výška se pohybuje mezi 405-410 m.

Při orientačním průzkumu jsme zjistili několik zlomků raně i vrcholně středověké keramiky. Tuhové střepy byly ojedinelé zdobené pásy radélka. Dva bikónické okraje doplňují tento malý soubor nálezu kuchyňské keramiky, datovatelné do pozdněhradištního období 1. poloviny 13. století. Další keramika je až z doby vrcholného středověku nejspíše ze 14.-16. století.

Josef Kovář, Milan Vokáč, Martin Kuča, FF MU Brno

Resumé

Příbram (Bez. Brno-venkov), Innenbereich der Gemeinde. Früh-bis Spätmittelalter. Lese funde.

RADUŇ (okr. Opava)

Zámek Raduň, parcela č. 688. Středověk (?) – novověk. Záchranný výzkum.

V návaznosti na projekt obnovy budovy oranžerie včetně jejích přílehlých prostor byly pro potřeby statického posouzení provedeny drobnější výkopové práce sondážního charakteru v místě stávající cihlové zidky oddělující oranžerii od zámecké zahrady. Po zjištění archeologické situace následoval záchranný výzkum, realizovaný dne 28. 3. 2002.

Pod nadzemním novověkým cihlovým zdívem bylo na úseku cca 20 m v pěti nespojitých výkopech registrováno základové kamenné zdívko, kladené na písčitou maltu. Dochovaná výška 1 m a šířka 0,9 svědčí o poměrně masivnosti kamenného zdíva.

Patrné změny v konfiguraci terénu pravděpodobně zapříčinily odstranění původních datovatelných vrstev, jediná svrchní vrstva nasedající přímo sprašové podloží obsahovala výlučně

recentní materiály. Původní funkci zdíva, jeho prostorové vymezení a časové zařazení nelze na základě zjištěných skutečností prozatím objasnit.

Marek Kiecoň, NPÚ v Ostravě

Resumé

Raduň (Bez. Opava), Parz. N. 688. Mittelalter, Neuzeit. Rettungsgrabung.

ROKYTNÁ (okr. Znojmo)

Intravilán obce. Doba mladohradištní – středověk. Hradisko, středověká vesnice. Záchranný výzkum.

V listopadu a prosinci 2000 a v březnu a dubnu 2001 proběhl ve dvou etapách záchranný archeologický výzkum v obci Rokytná, která je místní částí Moravského Krumlova. V první etapě, v roce 2000, byla sledována trasa STL plynovodního přivaděče Moravský Krumlov – Rokytná, kde se nepodařilo nalézt doklady pravěkého osídlení. Významné poznatky však přinesla druhá etapa vlastní plynofikace obce Rokytná v roce 2001. Hradisko se nachází na výrazné ostrožně, na pravobřeží stejnojmenné řeky. Tvoří ho jednak akropole v poloze „Velké Hradiska“ blíže opyše ostrohu, jednak rozsáhlé předhradí v prostoru dnešní obce. Koncentraci předhradního osídlení lze doložit zejména v trati zvané „Malé hradiska“, ležící v pásmu jižně příčné fortifikace dělící obě hlavní části lokality. Podloží předhradí tvoří jílovitá spraš. Nadmořská výška činí 240-260 m. Archeologické nálezy pocházejí z prostoru současné obce. Jejich výskyt můžeme na ZM ČR 24-33-20 v měřítku 1:10 000 vymezit trojúhelníkovou plochou s body 413 mm od západní sekční čáry : 76 mm od jižní sekční čáry; 424 mm: 54 mm, 433 mm : 88 mm. Výzkum se soustředil na ovzorkování a dokumentaci zjištěných situací. Vzhledem k tomu, že výkopy probíhaly v místech komunikací, chodníků a předzahradek, nebylo možné provést odkryv ani menšího rozsahu. Přesto se podařilo získat ojedinelý soubor archeologických nálezu.

První a nejpočetnější skupinou objektů (cca 20) byly různé typy jam z přelomu 10./11. století až po polovinu 12. století, kdy v tomto prostoru existovalo známé hradisko, zkoumané především B. Novotným, R. Procházkou a dalšími badateli. Bylo součástí tzv. hradské soustavy na rozhraní znojemského a brněnského údělu. Ojedinelé keramické nálezy pocházejí také z průběhu eneolitu, doby bronzové a období Velké Moravy. Keramika ze středohradištního období se od mladší liší zlomkovitostí a opotřebenými lomy. Za nejdůležitější lze pokládat objev nového příkopu (označen jako jáma 506, 513 a 529), který probíhal ve směru V-Z na S straně románského kostela v Rokytně. Jedná se o nově zjištěnou fortifikaci ověřenou na třech místech, která dělila prostor předhradí na 2 poloviny a v podstatě oddělovala prostor s místním názvem „Malé hradiska“ od vnějšího předhradí. Z příkopu se pak – tak jako i z ostatních objektů – podařilo získat poměrně početný keramický materiál a další nálezy. Za unikátní lze považovat soubor 5 šestibokých dlaždic s reliéfy (obr. 41. – ryba, gryf, orlice), které jsou velmi zachovalé a patří k nejvýznamnějším objevům z tohoto období vůbec. Z horní části příkopu pochází několik zlomků trojúhelníkových a čtvercových hladkých nebo